

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Výukový blok pro první stupně základních škol zaměřený na vietnamskou kulturu

Linda Slováková

Karolína Strnadová

Karolína Malíková

Hradec Králové

2012/2013

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

14. Pedagogika, psychologie, sociologie a problematika volného času

Výukový blok pro první stupně základních škol zaměřený na vietnamskou kulturu

Educational Block for First Grades of Primary School Focused on the Vietnamese Culture

Autoři: Linda Slováková

Karolína Strnadová

Karolína Malíková

Škola: Gymnázium J. K. Tyla, Tylovo nábřeží 682, 500 02 Hradec Králové

Konzultant: Mgr. Helena Hálová

Hradec Králové 2013

Prohlášení

Prohlašujeme, že jsme svou práci vypracovali samostatně, použily jsme pouze podklady (literaturu, SW atd.) uvedené v příloženém seznamu a postup při zpracování a dalším nakládání s prací je v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V ..... Dne .....

podpisy

.....

.....

.....

Poděkování

Chtěly bychom vyjádřit vděčné poděkování paní učitelce Mgr. Heleně Hálové za umožnění realizace naší práce a hodnotné rady při tvorbě výukového bloku. Dále děkujeme žákům z druhé třídy ZŠ Holice, kteří se účastnili celého výukového bloku a nadšeně spolupracovali.

Anotace

Středoškolská odborná činnost *Výukový blok pro první stupně základních škol zaměřený na vietnamskou kulturu* přináší moderní, multikulturně zaměřený materiál pro pedagogy, kteří mají zájem zapojit žáky do výukového bloku, který klade důraz na komunikaci a práci v kolektivu. Pedagog, jako hlavní uživatel tohoto učebního materiálu, má možnost přizpůsobit materiál svému stylu výuky a konkrétnímu kolektivu, který vede. Do rukou se mu tedy dostává uspořádaný koncept několika aktivit, které dětem zpestří výuku a prohloubí jejich znalosti o rysech vietnamské kultury. V práci je obsažena také zpětná vazba, podaná formou rozhovoru s pedagogy, kteří výukový blok realizovali, a rovněž je v práci popsán průběh realizace v druhé třídě základní školy v Holicích.

Klíčová slova: aktivita; kultura; pedagog; realizace; interaktivní metody

Annotation

The seminar work *Educational Block for First Grades of Primary School Focused on the Vietnamese Culture* offers a modern and multicultural material for school teachers who are interested in involvement of pupils into an educational block which puts emphasis on communication and cooperation in a group. The teacher, as the main user of this material, has a possibility to adapt the material to his or her own style of teaching and to a specific group of students he or she leads. Actually, he gets a ready to use list of activities which makes children's education more varied and deepen their knowledge of characteristics of Vietnamese culture. In the work there is also a feedback which consists of an interview with the teachers who have tried to work with this concept and there is a description of realization of this concept in the second grade of primary school in Holicice as well.

Keywords: culture; activity; teacher; realization; interactive methods

Obsah

1	Úvod	7
2	Teorie	9
3	Struktura aktivit	11
	3.1 Spojovačka	12
	3.2 Rozdílnosti mezi rodinami.....	13
	3.3 Cesta Willyho Foga do Vietnamu	14
	3.4 Přiřazování obrázků k ČR a Vietnamu	16
	3.5 Výroba klobouku Nón lá	18
4	Uvedení do praxe	20
	4.1 Vlastní hodnocení.....	20
	4.2 Rozhovor.....	22
	4.3 Hodnocení pedagoga	24
5	Závěr	26
6	Použité prameny	29
7	Přílohy k aktivitám	32
	7.1 Spojovačka	33
	7.2 Rozdíly mezi rodinami.....	34
	7.3 Cesta Willyho Foga do Vietnamu	35
	7.3.1 Pohádka k aktivitě Cesta Willyho Foga do Vietnamu	35
	7.3.2 Teoretický základ.....	36
	7.3.3 Druhá část teoretického základu.....	37
	7.4 Přiřazování obrázků k Vietnamu a ČR	39
	7.5 Výroba klobouku Nón lá	46
	7.5.1 Teoretická část k aktivitě Výroba klobouku Nón lá	47
8	Další přílohy	48

Úvod

Žijeme ve světě, který se stále více a více globalizuje. Na různých místech se proto setkává mnoho od sebe velmi odlišných kultur pocházejících leckdy z od sebe vzdálených kulturních prostředí. Je tomu tak všude ve světě, střední Evropu nevyjímaje. Nejpodstatnějším momentem však bylo, je i bude to, jak úspěšně dokáže několik kultur na určitém území koexistovat. Pro nás důležité části multikulturních vztahů, konkrétně střetu české a vietnamské kultury, jsme se věnovaly ve středoškolské odborné činnosti v roce 2012. Šedesát tisíc obyvatel vietnamského původu, od nejmladších příslušníků, přes generaci jejich rodičů, až po nejstarší generaci, žije dnes na území České republiky. Stěžejní pro nás ve finále však nebyla pouze čísla, ale také nově získané zkušenosti a velmi důležitý přehled o situaci. Naše teoretické zkušenosti, které poskytují základ pro lepší interkulturní komunikaci, se pomocí navazující středoškolské odborné činnosti snažíme předat dál praktickou formou.

Tato práce je pomocným výukovým materiálem určeným pedagogům prvního stupně základních škol, kteří pracují s dětmi ve věku od šesti do jedenácti let. Je v mnoha ohledech dokázáno, že v průběhu mladšího školního věku dochází k rozvoji myšlení či vnímání a dále k rozvoji emočnímu. Správná socializace v dětství je základem zvládnutí sociálních rolí, pochopení společenských vztahů a dobrého soužití ve společnosti. My jsme tedy chtěly zjistit, respektive potvrdit si, zda je vhodné již v tomto období seznamovat žáky s principy multikulturalismu, směřovat je k potřebnému rozhledu, který povede k orientaci v globalizujícím se světě. Naším hypotetickým předpokladem byla myšlenka tvrdící, že je možné a vhodné seznamovat už žáky prvního stupně základních škol s vietnamskou kulturou formou interaktivních metod.

Konečně záměrem naší práce bylo vytvořit kvalitní materiál pro pedagogy, který bude využitelný v podobě výukového bloku v tematickém celku školního vzdělávacího plánu Člověk a svět a využití průřezového tématu Multikulturní výchova. Věnuje se jak kultuře Vietnamců, tak stručně dalším poznatkům společenskovedních a přírodovědných věd. Různými formami sděluje žákům prvního stupně nejzákladnější, ale i věcné informace. Pro žáky, kteří jsou otevřeni novým informacím, souvislostem a zkušenostem, by měl být výukový blok atraktivním a zábavným materiálem, díky kterému si nenuceně pohrají, který jim přinese nové poznatky, pomůže jim objektivně

nahlížet na kulturu. Výukový program je určitým prostředkem řízení výuky, který upevňuje a dále rozvíjí schopnosti a dovednosti žáků, a který je motivuje k práci.

Náplní tohoto pedagogického materiálu je tedy několik tzv. aktivit, jejichž cíle, průběh, přibližný časový rozvrh a další informace formulujeme v naší práci. Pro jejich uživatele, tzn. pedagogy, jsou vytvořeny tak, aby bylo snadné se v nich orientovat. Součástí aktivit, u nichž je toho zapotřebí, je zpracována teoretická část, která slouží jako zdroj informací pro učitele. Pedagogům, kteří budou výukový plán uvádět do praxe, navrhuje i doporučené pořadí aktivit, aby byl výukový blok sestaven s logickou návazností, s ohledem na věk žáků a jiné okolnosti. Tento materiál by měl být přizpůsobitelný konkrétním žákům i pedagogům. Je kladen důraz na moderní přístup k výuce, tj. například diskuze s žádoucí maximální aktivitou dětí, nebo práce v kolektivu. Zaměříme-li se na žáky, je hlavní prioritou multikulturní přínos a atraktivita. Podstatnou částí výukového plánu je mimo jiné motivace dětí, kterou se snažíme probudit především působením na oblíbenou kreativní stránku, či oblibu diskutovat. Tvorba vlastních myšlenek a zdůvodňování svého jednání v rámci výukového bloku přirozeně rozvíjí verbální, logické a jiné dovednosti dětí.

Jako zpětná vazba posloužilo praktické provedení všech aktivit v rámci několika základních škol ve spolupráci s různými pedagogy. Popis průběhu uvádění aktivit do praxe, výstup praktického užití a rozhovor s pedagogy, kteří se na něm podíleli, je také součástí naší práce. Všechny tyto body pro nás byly důležitým podkladem pro vyhodnocení naší hypotézy a posouzení kvality celé práce.

Teorie

Rozhodly jsme se aplikovat v praxi vybrané aktivizační metody. Existuje mnoho přístupů k těmto metodám a mnoho dělení aktivizačních metod. Blok aktivit, které přinášíme v této práci, se neliší v následujících hlediscích. V časové náročnosti přípravy lektora, která je přibližně do 30 minut. Dále v časové náročnosti aplikace metody ve výuce, která je v rozsahu přibližně 10 – 30 minut u každé aktivity. K realizaci aktivit není nutné netradiční materiálové vybavení. Co se žáků týče, nejsou na ně kladeny žádné speciální požadavky. Nicméně bylo nutné vytvořit metodám, respektive aktivitám určitou strukturu, a proto jsme si posuzovaly aktivity z aspektů didaktických a dle tematického zařazení do kategorií.

První aktivita byla posuzována z hlediska účelu a cílů použití ve výuce. Jako úvodní aktivitu bylo nutné zvolit aktivitu, která spočívá alespoň částečně v zásadách didaktických her, neboť právě tento typ aktivit je charakterizován motivačními účinky. Didaktické hry se dělí na interakční a neinterakční. Pro nás důležitou neinterakční hrou je takzvaná představovací hra. Žáci obvykle hledají řešení určitého problému, přičemž všichni mají stejné zadání. Tyto hry bývají doprovázeny různými materiály. Zmiňované metody využívá aktivita Spojovačka.

Po upoutání pozornosti žáků kombinací didaktické hry, dokud je produktivita práce stále vysoká, se navazuje s další aktivitou. Nyní je na čase plně zapojit produktivní myšlení žáků a jejich seberealizaci. Didaktický aspekt nabízí využít mnoho a mnoho různých aktivit. Mezi nimi práci s obrazem. Tato metoda nepatří mezi ty nejmodernější, avšak je osvědčená a velmi dobře fungující. Žáci tedy pracují s obrazovými přílohami, což ovšem neznamená prostý popis toho, co vidí. Jde o hlubší analýzu, uvedení do souvislostí, interpretaci modelové situace, a tedy velmi pečlivé pozorování a pohotové uvažování. Této metody využívá aktivita Rozdílnosti mezi rodinami a Přiřazování obrázků k ČR a Vietnamu.

Aktivizační metody se mnohdy mohou překrývat. Jistě není špatné kombinovat podobnou metodu na bázi samostatnější práce studenta s klasičtější metodou, řekněme slovní. Ze slovních metod můžeme vybrat například vyprávění, které podporuje důvěrnější vztah mezi pedagogem a posluchači. Cíleně musí pedagog usilovat o maximální poutavost příběhu, dramatičnost přednesu, atp. Je faktem, že tato metoda bývá odpočinková, ale na žáci by se přesto měli soustředit. Jako výstup vyprávění lze využít aktivity dynamičtějšího charakteru. V tomto momentě bychom rády vysvětlily

podstatu metody heuristické a úlohy na předvídání, které se zařazují dle kategorie mezi metody problémové výuky. Úlohy na předvídání prezentují určité téma, které vybízí k diskusi, proto pedagog zpravidla využívá situace a směřuje žáky k určitým otázkám, na něž žáci hledají odpověď. Problémy řeší stylem předvídání. To znamená, předvídají různé možnosti, jakými by se mohl problém ubírat. Těto složené varianty využívá aktivita Cesta Willyho Foga do Vietnamu.

S uplynutím delšího časového úseku produktivita žáků rapidně klesne. Smysl mají metody grafické a výtvarné. Spojením s určitým vyvozením závěrů, shrnutím dosavadních poznatků a zhodnocení činnosti se stává vyvrcholením výchovně-vzdělávacího programu. V naší struktuře výukového bloku je na pozici závěrečné aktivity Výroba klobouku Nón-lá.

Struktura aktivit

Tento koncept je tvořen několika aktivitami. Aktivity jsou seřazené podle našeho návrhu s tím, že první aktivity, kterými výukový blok začíná, jsou úvodní, představují problematiku, méně náročné. Aktivity následující jsou obtížnější na pozornost žáků, jejich myšlení a vyjadřování. Nakonec je zařazena aktivita odpočinková a tvůrčí. V tomto doporučeném pořadí by tedy měl být výukový blok prováděn.

Aktivita Spojovačka, je výchozí, tzn., že bude vždy použita jako první, jejím cílem bude seznámit žáky s tematikou a pomyslně odstartuje následující program. Poté bude záležet na tom, s jakým okruhem žáků bude učitel pracovat. V případě, že s mladší věkovou skupinou žáků, u aktivit může být využita pouze jednodušší varianta. Tedy s dětmi první až třetí třídy si učitel bude moci dále navolit aktivity Rozdílnosti mezi rodinami, která je nejvhodnější jako druhá aktivita, protože se žáci již dozvěděli, že se bude hovořit o vietnamské kultuře a navíc je tato aktivita méně náročná. Následuje aktivita Cesta Willyho Foga do Vietnamu, která navazuje na aktivitu předcházející tím, že se jedná o pohádkový příběh. Pokračuje se s aktivitou Přiřazování věcí k ČR a k Vietnamu, která dětem umožňuje získat a zároveň si utřídit informace o české a vietnamské kultuře. Výukový blok bude ukončen aktivitou Výroba klobouku Non lá, při které si žáci odpočinou, odreagují se a vytvoří si typický vietnamský klobouk.

Všechny aktivity a jejich důležité body jsou podrobně zapsány do tabulek pro lepší orientaci. U každé je tedy uveden popis aktivity, cíl, pomůcky, které jsou potřeba k jejímu provedení, časové rozvržení, strukturovaný průběh, zadání pro žáky, případně je přidána kolonka tip, návodné otázky či snazší varianta. Přestože jsme prakticky ověřily platnost časového rozvržení, může být variabilní, protože závisí na okolnostech a způsobu provedení aktivity. Jednotlivé body časového rozvržení odpovídají bodům průběhu. Je tedy velmi podrobně popsáno, jak dlouho může trvat provedení dané části aktivity. V kolonce tip je možné nalézt určité nápady, jak aktivitu obohatit, doplnit apod. Návodnými otázkami jsme představily možné formulace otázek, které klade pedagog žákům. Protože je náš výukový blok určen prvnímu stupni základních škol a věkové, mentální a jiné rozdíly žáků mohou být poměrně znatelné, je zde kolonka snazší varianta, která navrhuje usnadnění aktivity. Obtížnější forma je u vhodných aktivit navržena v kolonce tip.

Aktivita	Spojovačka
Popis aktivity	Tvůrčí aktivita, při které žáci sami nakreslí obrys České republiky a Vietnamu tím, že spojí body tvořící hranice dané země. S pomocí učitele určí důležité přírodní útvary a zakreslí je do svých obrysů.
Cíl	Namotivovat žáky na probíranou tematiku. Seznámit je s hranicemi (obrysem) České republiky a Vietnamu hravou formou tak, aby byli žáci poté schopni jednoduše popsat obě země, zobecnit své poznatky, popřípadě odhadnout další související fakta. Představit žákům především umístění těchto států na Zemi, jejich vzdálenost, přírodní podmínky, významné přírodní útvary apod..
Pomůcky	Tabule, fixy (křídly), kopie přílohy dle počtu žáků (mapa ČR a Vietnamu – otočená o 90°); žáci: pastelky (nebo fixy)
Časové rozvržení	Celkem: 12 – 17 minut 1. Seznámení s aktivitou, rozdání kopií: 2 minuty 2. Práce dětí – spojování a opravování: 5 minut 3. Práce na tabuli: 5 – 10 minut
Průběh	1. Učitel představí žákům aktivitu a rozdá každému z nich nakopírované papíry. Polovina dětí dostane obrázek s obrysem mapy Vietnamu a druhá polovina s obrysem mapy České republiky. 2. Žáci spojí podle pokynů učitele obrysy zemí pastelkou. 3. Až budou mít žáci hotovo, učitel nakreslí na tabuli obrys České republiky a Vietnamu. Žáky velmi navnadí, budou-li muset sami přijít na to, která země je na druhém obrysu. Poté učitel obě země žákům ukáže na mapě světa či na glóbu a představí je, např. pomocí teorie k této aktivitě. Na tabuli přitom jednoduše a názorně zaznamenává jednotlivé informace (moře, řeky, hory, hlavní města,...) do obrysů států. K těmto úkonům může učitel vyvolávat žáky a ostatní vyzvat k tomu, aby si vykreslovaly země zároveň s ním.
Zadání pro žáky	Rozdám vám papíry, na kterých vidíte body. Tyto body představují část hranice dvou zemí. Vaším úkolem je jednotlivé body spojit po obvodu tak, abyste vytvořily obrys nějakých zemí. Vaším dalším úkolem je uhodnout, o které země se jedná. Já obrysy namaluju na tabuli. ... (Učitel nakreslí na tabuli obrys, žáci si zkontrolují správnost svých obrysů.) Společně se teď podíváme, kde ČR a Vietnam leží. ... (Učitel ukáže na mapě obě země.) Pokusíme se společně na tabuli a vaše papíry namalovat důležitá pohoří, řeky, moře,... ... (Učitel spolu se žáky vytyčí podle mapy důležité přírodní útvary, komentuje je, zakreslí je (s pomocí žáků) na tabuli. Žáci si kreslí do svých papírů.)
Snazší varianta	Je možné aktivitu zkrátit a přetvořit ji na pouze tvůrčí práci dětí, tedy vynechat malování na tabuli a hlubší seznamování se zeměmi.

Aktivita	Rozdílnosti mezi rodinami
Popis aktivity	V této aktivitě jde o zapojení uvažování dítěte. Jde o vyhledávání podobnosti mezi odlišnými rodinami (českou a vietnamskou), které však mají spoustu věcí společných.
Cíl	Žáci budou schopni vymezit shodné a rozdílné znaky mezi dvěma rodinami z různých kulturních okruhů. Žákům již při prvním pohledu na obrázek musí být jasné, že každá z rodin se liší například vzhledem, původem, státním příslušenstvím, apod., ale je důležité, aby si uvědomili také to, že v mnoha rodinách fungují podobné principy. Na závěr tedy žáci zvládnou vlastními slovy vysvětlit, že rodiny se mohou vzájemně výrazně lišit a zároveň mohou existovat podobnosti. Dokáží porovnat rodiny a podobné jevy na kulturní bázi.
Pomůcky	Obrázek (viz. Příloha) pro dvojici dětí
Časové rozvržení	Celkem: 9 – 10 minut <ol style="list-style-type: none"> 1. Seznámení dětí s aktivitou, rozdání obrázků: 4 minuty 2. Žáci si prohlédnou obrázek: 1 minuta 3. Diskuze, zpětná vazba: 4 – 5 minut
Průběh	<ol style="list-style-type: none"> 1. Při této aktivitě by měli žáci sedět v lavicích. Před jejím zahájením je vhodné, aby se učitel zeptal, co všechno znají o Vietnamu, Vietnamcích, kultuře apod. Poté učitel seznámí žáky s aktivitou, vysvětlí, co je jejich úkolem (viz. Zadání). Pedagog rozdá do každé lavice jeden obrázek. 2. Žáci si prohlédnou obrázek. 3. V závěru se učitel třídy táže, co mají rodiny společné a naopak čím se liší. Je možné nalézt spoustu jevů (některé níže). Je zde vhodná diskuze. <p>Rozdílné: Češi – Vietnamci, jiný vzhled (oči, vlasy,...) Společné: děti jsou malé, neumí číst, rodič jim čte pohádku, líbí se jim poslouchání a pohlížení obrázků</p>
Zadání pro žáky	Nyní vám rozdám do lavice obrázek dvou rodin. Vaším úkolem je najít, čím se liší a co mají tyto dvě rodiny společného. Pak si budeme povídat, co všechno jste našli.
	Závěrem: Ačkoliv obě rodiny žijí v různých koutech světa, jsou si v něčem podobné. První rodina bydlí (například) v Pardubicích, druhá rodina je z Hanoje, z Vietnamu. Je sedm hodin večer a pro oba kluky je čas jít spát. Oba jsou rádi, když jim rodiče před spaním přečtou oblíbenou pohádku. Další den oba kluci půjdou do školy.
Návodné otázky	Znáte nějaké Vietnamce? Máte vietnamské kamarády? Děti, taky máte rádi, když vám rodiče čtou před spaním? A jaké pohádky znáte?
Tip	Pro oživení aktivity je možné dohledat vietnamskou pohádku a dětem ji přečíst. Vhodné je navazovat aktivitou Cesta Willyho Foga do Vietnamu, která spočívá ve vyprávění pohádky.

Aktivita	Cesta Willyho Foga do Vietnamu
Popis aktivity	Vyprávění pohádky o putování Willyho Foga, pohádkové postavy, do Vietnamu, ve které jsou zdůrazněny odlišné zvyky vietnamské kultury a především slušné a neslušné mravy tak, aby je žáci byli schopni sami odhalit.
Cíl	Seznámit žáky s vybranými kulturními jevy ve vietnamské kultuře, které jsou odlišné od kultury naší, české. Vysvětlit, že odlišnosti mohou vést k nedorozumění, či nepochopení se v běžných situacích mezi příslušníky různých kultur. Dojde k osvojení si základních jevů týkajících se slušného chování a vystupování. Žáci budou schopni tyto jevy popsat. Zvládnou předpovědět, jaká situace může nastat při setkání či „konfliktu“ dvou kultur (konkrétně vietnamské a české).
Pomůcky	Pohádka (vytištěná kopie), popřípadě tabule a křídly (fixy)
Časové rozvržení	Celkem: 18 –23 minut <ol style="list-style-type: none"> 1. Seznámení s aktivitou: 3 minuty 2. Přečtení pohádky: 5 minut 3. Pokládání otázek dětem, jejich odpovědi, diskuze, vysvětlování: 10 – 15 minut (individuální, dle zájmu)
Průběh	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pro tuto aktivitu je důležité vytvořit vhodné přátelské prostředí pro společné sdílení myšlenek. Žáci si například mohou sednout do kruhu společně s učitelem tak, aby na sebe viděli, a mohli reagovat na názory ostatních. 2. Učitel dětem oznámí, že si poslechnou pohádku o Willym Fogovi, který cestuje do Vietnamu. Pedagog dětem přečte pohádku s důrazem na jevy, které mají žáci objevit. 3. Po přečtení učitel vyzve žáky, aby začali sami mluvit o situacích, které Willy považoval za zvláštní, nebo zrekapituluje děj pohádky a ptá se konkrétně na dané jevy. Úkolem dětí je jmenovat situace a pokusit se je vysvětlit. Žádoucí je zapojení co nejvíce žáků a uvádění co nejvíce návrhů. Očekává se, že žáci nebudou schopni vysvětlit všechny jevy. Úkolem učitele je tedy pomoci žákům vyložit a objasnit na základě teoretického podkladu pro pedagoga, proč Willymu přišly nějaké situace zvláštní, proč se Vietnamci chovali jinak, než očekával. Je určitě dobré nechat volný prostor k diskuzi. Je možné vyložit další specifika, která nebyla v pohádce obsažena (viz Druhá část teorie)
Zadání pro žáky	Jednoho dne dostal hrdina a cestovatel Willy Fog za úkol, vydat se do vzdáleného Vietnamu a vypůjčit pro svého panovníka do své země kouzelné žezlo. Protože byl Willy známý svými exotickými cestami a výlety do neznámých končin, věděl, že se musí připravit na různá nedorozumění, a to nejen nedorozumění řeči tamějších lidí, ale také jejich odlišným způsobům a mravům. Náš cestovatel Vietnam a jeho kulturu nezná. Situace, do kterých se dostane, mu proto přijdou zvláštní a mnoho věcí nechápe. ... Vaším úkolem teď, děti, bude, bedlivě poslouchat pohádku a zapamatovat si, kde měl Willy problémy a jak se v těchto situacích choval.

	Po vyprávění se vás potom budu ptát, kdy vznikala nedorozumění a co jste si zapamatovali.
Návodné otázky	Co dělal Willy špatně? Čemu se Willy divil? Zaujalo i vás něco nezvyklého? Proč asi vznikaly mezi Willym a ostatními nedorozumění?
Tip	<p>Vyjmenované jevy učitel může s pomocí žáků pro lepší zapamatování vypsát stručně na tabuli. Také si žáci mohou některé jevy „vyzkoušet“, a to v českém i vietnamském provedení.</p> <p>Poznatky z této aktivity mohou žáci zakomponovat do své kresby na klobouk, který budou tvořit v aktivitě Výroba klobouku Nón lá (dlouhý nehet, stisknutí ruky apod.).</p> <p>Při zapojení fantazie je možné pohádku obohatit o nové vypravování, které obsahuje další kulturní specifika (viz Druhá část teoretického základu).</p> <p>Pro názornost a udržení pozornosti může celý třída určité jevy předvádět (např. podání předmětů, noha přes nohu a další).</p> <p>Po provedení aktivity je možné umístit teoretickou část (viz. Příloha) na třídní nástěnku, aby si žáci i po skončení aktivity mohli nové informace zopakovat, projít.</p>

Aktivita	Přiřazování obrázků k ČR a Vietnamu
Popis aktivity	Tato aktivita přímo aktivně zapojuje žáky, jejichž úkolem je přiřadit vybrané specifikum buď k ČR, nebo k Vietnamu podle toho, ke které zemi náleží, pro kterou je typický.
Cíl	Seznámit žáky s prvky vietnamské kultury, reáliemi, běžným životem takovou formou, aby dokázali odvodit různé informace z toho, co již znají. Předat jim nové informace tím, že na ně sami přijdou. Žáci si díky hledání analogie lépe zapamatují nové informace a osvojí si tuto metodu. Nebude jim činit problém práce s neznámými předměty, budou-li v kombinaci s něčím, co znají. Zdůvodní svá stanoviska a podloží je argumenty.
Pomůcky	Vytištěné a vystříhané, popř. zalaminované obrázky (viz Příloha), tabule, křída, hmota na připevnění obrázků nebo magnety
Časové rozvržení	Celkem: 10 – 20 minut 1. Seznámení žáků s aktivitou, rozdání obrázků: 3 minuty 2. Samotná práce žáků (přiřazování obrázků, vysvětlování): 7 – 17 minut
Průběh	1. Při této aktivitě žáci mohou sedět v lavicích nebo lépe v neformálním uskupení. Pedagog před aktivitou nakreslí křídou svislou dělicí čáru. Tím určí dvě poloviny tabule, z nichž jedna bude náležet ČR a druhá Vietnamu. Každou polovinu nadepíše jménem dané země nebo ji označí jinak, aby žáci věděli, která patří které zemi (pro odlišení je také možné využít již hotových obrysů z předchozí aktivity Spojovačka). Učitel seznámí žáky s aktivitou, vysvětlí, co je jejich úkolem (viz Zadání) a každému z nich rozdá dvojici obrázků (obrázky „věcí“, které spolu souvisí, z nichž jeden patří k ČR a druhý k Vietnamu). 2. Pedagog vyzve žáky, aby si rozmysleli, který obrázek přiřadí k ČR a který k Vietnamu. Žáci po jednom pomocí lepící hmoty nebo magnetu připevní obrázek na tu polovinu tabule, kam podle něj patří a pokusí se vysvětlit spojitost s danou zemí. Ostatní žáci a učitel mu mohou pomoci, opravit ho. Učitel dovysvětlí jevy a souvislosti (viz Příloha), které žáci neznají.
Zadání pro žáky	Teď si zahrajeme hru, při které se zapojí každý z vás. Já jsem tu namaloval/a čáru, která rozděluje tabuli na dvě části. Jedna z nich patří naší zemi, České republice, druhá Vietnamu. Rozdám vám dvojici obrázků a vaším úkolem bude přiřadit je buď k ČR, nebo k Vietnamu. Až si to rozmyslíte, přijdete za mnou pro lepící hmotu (magnety) a připevníte obrázky na tabuli.
Návodné otázky	Mohl bys popsat, co je na obrázku, který jsi dostal/a? Proč jsi ho přiřadil/a k Vietnamu, ne k ČR?
Obtížnější varianta	Pokud máte pocit, že je pro žáky příliš jednoduché přiřazovat obrázky, o kterých ví, že jeden náleží ČR a druhý Vietnamu, lze je rozdat náhodně. Může se tak ale stát, že žák dostane obrázky patřící k ČR. Aktivita tak ztrácí na významu. V tomto případě je v zájmu učitele, aby obrázky rozdával tak, aby každý dostal jeden obrázek od obou zemí.

Tip	Pokud je ve třídě více než 20 žáků (a tedy více než dvojic obrázků), někteří z nich mohou mít funkci „kontrolora“, jehož úkolem je zkontrolovat správnost přiřazení obrázků a jejich případné přesunutí, nebo mohou pracovat ve dvojicích.
------------	--

Aktivita	Výroba klobouku Nón lá
Popis aktivity	Tato aktivita zapojuje dětskou tvořivou fantazii. Jde o výrobu tradičního vietnamského klobouku – Nón lá. Originální klobouk se vyrábí ze slámy, ale pro tuto aktivitu postačí čtvrtkový (případně obyčejný) papír, konkrétně tedy šablona, která je v příloze.
Cíl	Seznámit žáky s prvky vietnamské tradiční módy včetně jejich specifík tvořivou a zábavnou formou. Žádoucí je situace, kdy žáci při malování na klobouk využijí osvojené znalosti a promítnou je do svých kreseb.
Pomůcky	Šablony klobouku A3 (pro každého žáka; viz Příloha), provázek nebo gumička (50–60 cm pro každého žáka), sešívačka, děrovačka; žáci: pastelky (fixy, voskovky)
Časové rozvržení	Celkem: 17 – 30 minut <ol style="list-style-type: none"> 1. Seznámení dětí s aktivitou, rozdání šablon: 2 – 3 minuty 2. Samotná práce dětí (kreslení na klobouk, sešití klobouku, protáhnutí provázku): 10 - 20 minut 3. Diskuze, zpětná vazba popř. vysvětlení, proč je tato pokrývka hlavy v této zemi používána: 5 – 7 minut
Průběh	<ol style="list-style-type: none"> 1. Při této aktivitě by měl žáci sedět v lavicích, aby mohli tvořit a malovat. Učitel seznámí žáky s aktivitou, vysvětlí, co je jejich úkolem (viz. Zadání). Pedagog vyzve žáky, aby si připravili pastelky, a rozdá každému šablonu (obsažena v příloze pod zadáním). 2. Žáci si klobouk nejprve vystříhnou a samy pomalují podle svého gusta. Mohou vyobrazit to, co se během výukových aktivit dozvěděly. Poté učitel každému žákovi sešije sešívačkou klobouk a vytvoří děrovačkou 2 dírky po stranách klobouku, kterými si protáhnou provázek a zaváží ho tak, aby jim dal po bradu. Zručnější žáci si dírky mohou vytvořit sami pomocí nůžek. 3. V závěru, když je klobouk hotov, se učitel dětí táže, k čemu se asi klobouk používá a pomocí diskuze je podnítl o dané věci přemýšlet, popř. dětem vysvětlí, na co se klobouk používá a uvede zajímavosti, které se k němu pojí (viz Příloha).
Zadání pro žáky	Teď si budeme tvořit. Každý bude pracovat samostatně. Připravte si pastelky a já vám mezitím rozdám šablonu klobouku, typického klobouku, který se nosí ve Vietnamu. Nakreslíte si na něj nějaké hezké obrázky a až budete hotovi, přijdete za mnou a já vám ho sešiju sešívačkou a vytvořím dírky, abyste si jimi mohli protáhnout a uvázat provázek. Pak si vysvětlíme, k čemu je takový klobouk dobrý. Nakonec mi povíte, co například o tomto klobouku už znáte, kde jste ho třeba viděli a k čemu by se mohl používat. Pak vám také povím nějaké zajímavosti.
Návodné otázky	Proč jsi namaloval/a právě tento obrázek? Viděly jste už někdy takový klobouk? A kde? Proč se klobouk nosí v asijských zemích (obtížnější otázka)?
Obtížnější varianta	Pokud máte pocit, že je pro žáky příliš jednoduché malovat jakékoliv obrázky, můžete žáky vyzvat, aby namalovaly obrázky specifické pro Vietnam. (draky, rýži, hůlky, jejich typické stavby, písmo)

Tip	Aby měl klobouk dostatečnou velikost blížící se skutečným rozměrům, je třeba šablonu zvětšit na papír velikost A3 a až poté nakopírovat klobouky pro žáky také velikosti A3. Učitel může žákům pustit ukázkou tradičního tance s Nón lá (odkazy viz příloha)
------------	---

Uvedení do praxe

Vlastní hodnocení

Na Základní škole Holubova pro uvedení *Výukového projektu/bloku pro první stupně základních škol zaměřeného na vietnamskou kulturu* do praxe jsme využily pomoci paní učitelky druhé třídy se dvaceti žáky. Jednalo se o dvě vyučovací hodiny. Aktivitu prováděla jak pedagožka, tak my, jako tvůrci projektu, se vzájemnou asistencí. S dětmi jsme vyzkoušely aktivity *Spojovačka*, *Rozdílnosti mezi rodinami*, *Cesta Willyho Foga do Vietnamu*, *Přiřazování věcí k ČR a k Vietnamu*, *Výroba klobouku Nón lá* přesně podle našeho potenciálního návrhu pořadí. Záměrně jsme vynechaly aktivitu *Stanoviště*, protože v rámci jednoho výukového bloku se nehodí v kombinaci s aktivitou *Přiřazování*. Tímto jsme tedy vyzkoušely celý blok aktivit tak, jak jsme ho navrhly pro první stupeň základní školy.

Aktivitu *Spojovačka* si vzala na starost pedagožka ZŠ Holubova stejně tak jako aktivitu *Rozdílnosti mezi rodinami*, zatímco my jsme během této hodiny pozorovaly průběh aktivit, náročnost zvolených úkolů, zapojení dětí, jejich reakce, kontrolovaly časové rozvržení. Aktivitu *Cesta Willyho Foga do Vietnamu*, *Přiřazování věcí k ČR a k Vietnamu* a *Výroba klobouku Nón lá* jsme vedly s částečnou pomocí ze strany třídní učitelky.

V první aktivitě *Spojovačka* žáci začali spojováním hranic zemí, přičemž obrys ČR snadno rozpoznaly a s malými nápovědami po chvíli uhodli, které zemi patří druhý obrys. Sami tedy došli k tomu, čemu se bude výukový blok věnovat, tedy vietnamské tematice. Zároveň jim byly sděleny základní informace o Vietnamu odpovídající jejich věku, přestože již měli nějaké povědomí o této zemi. Využily jsme tedy pouze snazší variantu aktivity.

Poté, co jsme se v první aktivitě seznámili s Vietnamem jako zemí, jsme pokračovaly s aktivitou *Rozdílnosti mezi rodinami*, která prostřednictvím obrázků poukazovala na rozdílnosti mezi těmito dvěma kulturami, ale také na jejich podobnosti, které se týkaly především společnosti a fungování rodiny. Žáci se nijak neostýchali a v podstatě bez pomoci dokázali odhalit všechny jevy. Žáci výborně aplikovali to, co znají z domácího prostředí, na pro ně neznámě vietnamské prostředí s tím, že byli schopní se v této problematice velmi přirozeně pohybovat.

Iniciativu jsme převzaly z větší části u *Cesty Willyho Foga do Vietnamu*. V neformálním uskupení byla dětem přednesena pohádka s důrazem na části příběhu, ve kterých jsou popsány Willyho nedorozumění s vietnamským obyvatelstvem. Po krátkém zopakování důležitých bodů pohádky žáci samostatně odhalovali dané projevy vietnamské mentality, které jsme jim poté představily, protože mnohdy byly samy o sobě náročné. Vysvětlené jevy, které se v pohádce promítaly, jsme doplnily o několik dalších. Pokud to bylo možné, názorně jsme je předvedly a daly jsme žákům prostor, aby si je vyzkoušely.

Druhou vyučovací hodinu jsme zahájily aktivitou *Přiřazování věcí k ČR a Vietnamu* poměrně náročnou na pozornost dětí. Žáci byli velmi dobře schopni nejen samostatně pracovat, přiřazovat obrázky ke konkrétní zemi, ale dokonce i vysvětlit důvod zařazení. Za úspěch lze považovat to, že žádný z obrázků nebyl přiřazen chybně. S těžšími obrázky v případě nouze poradili spolužáci. Zajímavější obrázky jsme navíc doplnily komentářem.

Celý výukový blok byl zakončen tvořivou a odpočinkovou aktivitou *Výroba klobouku Nón lá*. Pro upoutání pozornosti žáků jsme do hodiny přinesly rekvizitu, pravý vietnamský Nón lá. Díky této předloze a předcházejícím aktivitám žáci spontánně malovali na své klobouky symboly a předměty, o kterých se v průběhu mluvilo, což nám poskytlo jistou zpětnou vazbu. Nejčastěji se na kloboucích objevovala vietnamská vlajka, či symbol jin-jang. Díky vytvoření pravého vietnamského klobouku zájem žáků vzrostl a poslouchali s o to větším zaujetím další informace o tomto předmětu.

Po každé aktivitě, či celém výukovém bloku je vhodné provést stručné shrnutí ve formě poznámek na tabuli, aby si získané informace žáci lépe zapamatovali. Doporučujeme také připevnit na tabuli nebo jiné viditelné místo nejpopovednější výtvoř dětí z jednotlivých aktivit (*Spojovačka, Výroba klobouků Nón lá*).

Rozhovor

1. Myslíte si, že byl program sestaven tak, aby se aktivně zapojili všichni žáci? Jak tomu bylo v reálu? Je třeba něco vylepšit, pozměnit?

Vlastní výuka ověřila, že výukový blok je dobře sestaven, jsou zapojovány všechny děti, ať už po skupinách nebo jednotlivě. Program jako celek není třeba nijak upravovat.

2. Myslíte si, že byl program zvolen přiměřeně vzhledem k věku dětí a jejich počtu ve třídě?

Ano. Zároveň se mi líbí variabilita programu – jsou dány možnosti využití pro 1. i pro 5. třídu zvyšováním náročnosti, prohlubováním informací.

3. Vyhovoval Vám návrh pořadí aktivit? Pokud ne, co byste změnil/a?

Návrh posloupnosti aktivit byl vyhovující. Od základního seznámení, přes rodinu (shody kultur), pohádku (základy chování), typické kulturní znaky (opět velmi vhodné pomocí návodných obrázků) a zakončeno pracovní aktivitou (výroba klobouku). Vše bylo pro žáky 2. tříd srozumitelné a případné nové termíny hned vysvětleny.

4. Jakou aktivitu hodnotíte jako nejvíce: přínosnou; originální; jednoduchou/náročnou na provedení; nejhorší? Proč?

Podle mě je pro žáky 2. tříd nejpřínosnější upravená pohádka cesty Willyho Foga s vysvětlením slušných a neslušných mravů. Jako nejoriginálnější bych volila výrobu klobouků.

Nejnáročnější na pozornost a slovní projev byla aktivita Přiřazování.

5. Jaká aktivita žáky zaujala nejvíce? Jaké byli jejich reakce? Co se jim líbilo, nelíbilo?

Do všech aktivit se žáci zapojovali, ale asi nejvíce se jim líbila pohádka a výroba klobouků.

6. Jak vnímali žáci tuto tematiku? Myslíte si, že je potřeba už žáky na prvním stupni seznamovat s podobnými jevy (kulturní rozdílnosti, národnostní menšiny, odlišný vzhled,...)?

Problematika je zaujala a myslím, že je vhodné žáky postupně seznamovat s odlišnými kulturami, které žijí v ČR.

7. Jaké měli žáci povědomí o vietnamské kultuře? Kolik informací o Vietnamu již žáci měli?

Skoro žádné. Jejich znalosti se omezovaly spíše na vietnamské obchodníky.

8. Myslíte, že dílčí aktivity byly pro žáky přínosné? V čem?

Určitě. Žáci postupně „zapojovali“ svoji mysl, city, vzpomínky, ale i zručnost.

Myslíte, že dílčí informace, které byly žákům podány, byly zvoleny vhodně?

Ano, protože byly z nabídky vybírány informace vhodné věku žáků 2. třídy.

9. V čem si myslíte, že je přínos konkrétního výukového bloku?

Největším přínosem je seznámení žáků s jinou kulturou, uvědomění si rozdílů, protože oni neřeší kulturní ani sociální odlišnosti dokud na ně nenarazí, prostě si hrají.

10. Jak se vám pracovalo s teoretickými materiály? Jsou dostatečně přehledné, jasné?

Dohledal/a jste v nich vše, co jste potřeboval/a?

Teoretické materiály jsou pro tento blok dostačující a ve druhé třídě jsem je ani všechny nevyužila.

11. Jak složitá byla příprava na výukový blok, kolik vám zabrala času? Měl/a jste s něčím problémy?

Už samotná příprava na výuku pro mě nebyla složitá, protože se mnou studentky svoji práci konzultovaly od jejího počátku a případné problémy jsme řešily ještě před samotnou realizací.

12. Podařilo se vám s žáky úspěšně diskutovat?

Žáci se vyjadřovali k tématu spontánně, rozvíjeli diskuse a kladli i zajímavé doplňující otázky.

13. Vyhovoval vám čas projektu, počet aktivit?

Výuka v dvouhodinovém bloku i počet aktivit byl ideální, jak pro žáky i pro učitele.

Hodnocení pedagoga

Studentky si vybraly téma zaměřené na vietnamskou kulturu. Jejich cílem bylo sestavit blok různorodých aktivit přibližující tuto problematiku žákům 1. stupně. Současně tím chtěly vytvořit materiál, který by byl přehledný, srozumitelný a „snadno“ realizovatelný.

Po nastudování potřebné teorie začaly třídit, přiřazovat a seskupovat získané znalosti do jednotlivých aktivit. Snažily se o jejich různorodost, co se týká tématu, ale i provedení. Vytvářely tím vlastně přípravy jednotlivých částí bloku. Velmi oceňuji píli, kreativitu, schopnost naslouchat a flexibilitu studentek. Přestože nemají pedagogické vzdělání, nedopouštěly se zásadních chyb v sestavování struktur aktivit.

Po několikerych konzultacích a úpravách jsme celý blok vyzkoušely ve 2. třídě ZŠ Holubova a počtem 20 žáků. Aby se zajistila objektivnost ověření celé práce, nebyli žáci nijak připravováni. Celý blok proběhl v navrhované posloupnosti aktivit a plně vyhovoval věku žáků.

Nejdříve žáci spojili obrysy bodů dvou map (každý ze dvojice). S mapou ČR neměli žádný problém i ji poznali. Mapu Vietnamu si museli správně zorientovat podle tabule a „hádali“ o který stát jde pomoci nápovědných otázek. Zajímavé bylo, že jmenovali Japonsko, Čínu, tedy byli na správném světadílu. Ve dvojici si mapky prohlédli, popsali a sdělovali třídě informace, které o obou státech vědí. Přestože jsem tuto aktivitu více nerozvíjela (řeky, hory,... - vhodné pro vyšší ročníky), žáky práce velmi zaujala.

Pokračovali jsme hledáním shod a rozdílů mezi obrázky české a vietnamské rodiny při čtení pohádky. Automaticky se žáci zapojovali do diskuze, reagovali na postřehy spolužáků, zařazovali vlastní vyprávění, co probíhá na obrázku. Shrnutí žáků, že žádný podstatný rozdíl neexistuje a pohádky máme rádi všichni, dokazuje, že i tato aktivita splnila svůj účel a zároveň byla i motivací pro další část – pohádku.

Žáci pohodlně uloženi na koberci byli předem upozorněni, že pohádka bude něčím jiná, proto musí pozorně poslouchat. Po přečtení jsme společně hledali rozdíly, vysvětlovali si je a dle možností si je i názorně zkoušeli. Pohádka byla výborně sestavena a žákům nedělalo větší obtíže rozdíly najít. Pro upevnění znalostí jsme pak na závěr v bodech jednotlivé odlišnosti napsali na tabuli. I tato aktivita byla výborně připravena, u žáků udržovala neustálou pozornost a o nově nabytých znalostech ohledně slušných mravů ve Vietnamu ani nemluvě.

Čtvrtou částí bylo přiřazování obrázků k ČR a Vietnamu. Pro druháčky jsem využila možnost, kdy měl každý žák dvojici obrázků týkající se jednoho tématu. I tak některé obrázky žáci nepoznali, ale intuitivně vždy přiřadili správně. Tato aktivita se mi zdála z celého bloku nejtěžší. Vyžadovala plné soustředění, hodně pozornosti spolužáků (než se vystřídali) a kvalitní hlasovou prezentaci žáků při popisu obrázků. Některé obrázky bylo nutné pojmenovat a vysvětlit. Přesto bylo na žácích vidět, jak informace zpracovávají, a na závěr při společném prohlížení u tabule nezůstal nikdo sedět v lavici. Velmi oceňuji práci, kterou si daly studentky s touto aktivitou – výběr a srozumitelnost obrázků i jejich zalaminování, čímž prodloužili životnost této učební pomůcky.

Výroba klobouků byla pomyslnou sladkou tečkou všech aktivit. Podle navrhovaného postupu žáci bez problému tvořili a nakonec se celá česká třída proměnila ve vietnamskou, která ví, jak se chovat i proč má na hlavě klobouk.

Do jednotlivých částí hodin se studentky velmi ochotně a aktivně zapojovaly, vyzkoušeli si, co je řídit celou třídu i pomoc jednotlivci při problému.

Celý výukový blok studentky výborně zpracovaly. Jeho dělení na jednotlivé výukové aktivity má svůj význam, drží určitou linii vztahující se k tématu, ale současně dává učiteli jistou variabilitu s ohledem na věkovou skupinu i časové možnosti. Téma je pro žáky nevšední, ale formou jakou je prezentováno velmi poutavé a současně nabízí spoustu dalších námětů pro práci pedagoga s žáky. Oba vytyčené cíle zpracovávané práce byly úspěšně splněny.

Závěr

V posledních letech dochází k stále větší a větší oblibě projektů a výukových projektů na různá témata. Jedná se o jakýsi trend. Obecně tyto projekty slouží k zatraktivnění výuky. Tato středoškolská odborná činnost má dva hlavní pilíře, kterých jsme chtěly dosáhnout. Prvním cílem bylo seznámit nejmladší generaci školáků s kulturou, se kterou se běžně setkáváme, a která by nám neměla být lhostejná, tedy vietnamskou. Posunout je v jejich vnímání okolí směrem k multikulturním principům moderní společnosti prostřednictvím různých metod „výuky“. „Výuky“ atraktivní, zajímavé, tvořivé, nestandardní a především interaktivní. Cílem druhým bylo vytvořit materiál tak, aby bylo snadné ho zrealizovat z pohledu pedagogů prvního stupně základní školy.

Stanovenému cíli jsme určily konkrétní obsah a formu. Středoškolskou odbornou činnost jsme nazvaly Výukový blok pro první stupně základních škol zaměřený na vietnamskou kulturu a pečlivě jsme dbaly na to, aby byl blok kvalitním výukovým materiálem. Několikrát jsme obsahovou i formální stránku konzultovaly s pedagogy základních škol, čímž jsme se přiblížily té správné verzi naší práce. Protože jak mezi jednotlivými žáky, tak mezi jednotlivými kolektivy, ale i pedagogy, jejich stylem výuky, školním prostředím, atd. jsou značné rozdíly, usilovaly jsme o to, aby byl výukový projekt dostatečně flexibilní potřebám jeho uživatelů.

V součtu jsme navrhly blok pěti, respektive šesti aktivit, které si konkrétní pedagog může přizpůsobit podle potřeb svých i potřeb žáků. To znamená využít buď pouze základní varianty, nebo se inspirovat tipy, které aktivity nabízejí. Této možnosti využívá například aktivita Přiřazování obrázků k ČR a k Vietnamu nebo aktivita Spojovačka. Při tvorbě aktivit jsme tedy braly v úvahu psychickou vyspělost žáků, jejich zájmy a schopnosti. Po konzultacích jsme usoudily, že využijeme tendence dětí diskutovat o problematice. To se posléze v praktickém provedení velice osvědčilo. Je samozřejmě žádoucí maximální komunikace pedagoga s žáky a snaha je od začátku motivovat. Každá aktivita má svůj konkrétní obsah a cíl, ale je vhodné začít s žáky nenuceně hovořit na dané téma, aniž by měly pocit, že jsou v podstatě součástí výuky, leč netradiční. Časové rozvržení jednotlivých aktivit se během testování časového plánu na ZŠ Holubova potvrdilo jako úměrně náročné pro tamější kolektiv. V případě větší časové volnosti bylo možné aktivity více rozvést, nechat jim volnější průběh.

Aktivity využívají několik pracovních materiálů, například obrázky evropské a asijské rodiny, bodový obrys hranic České republiky a Vietnamské socialistické republiky, či dvojice obrázků určených pro přiřazování k jedné, či druhé kultuře. Aktivity na sebe navazují, prolínají se a tvoří uspořádaný celek. Děti bývají nejspokojenější tehdy, když během projektu něco hmotného vytvoří. V tomto směru je nejvydařenějším produktem klobouk Nón lá. Nicméně pomineme-li pohled dětí, je třeba zhodnotit i to, jak byla splněna další hlediska. Co tedy dětem přineslo seznámení s vietnamskou kulturou? Výukový projekt v dětech neměl zanechat desítky geografických, historických a sociografických údajů, ale šlo více o vytvoření základní, popřípadě u starších žáků hlubší, představy o Vietnamu jako zemi s originálními gesty, zvyklostmi, tradicemi, mentalitou, kulturou. Výukový blok není tvořen aktivitami ryze výkladového charakteru, ale vždy je oživen nějakou nadstavbou. Žáci se velmi nenásilnou formou i přesto dozvídají nové informace, souvislosti, třídí si své poznatky, a proto lze říci, že projekt napomáhá za prvé rozvoji a konkretizaci povědomí o vietnamské kultuře, za další schopnosti vymezit základní odlišnost mezi kulturou českou a vietnamskou, orientovat se v různorodém světě, předvídat, citlivě vnímat, co se děje kolem nás.

Výstupem našeho teoretického uvedení do praxe je vlastní zhodnocení realizace a rozhovor s pedagogy, kteří pracovali s našimi materiály. Vzhledem k tomuto výstupu lze s větší objektivitou posoudit kvality i rezervy výukového projektu. Jistě stojí za vyzdvižení naprosto hladký průběh celého bloku ze strany zúčastněné pedagožky. Svých aktivit, které byly relativně náročné na zásahy, komunikaci i obecně řízení výukového bloku, se zhostila s přehledem. Problematika byla žákům předána srozumitelně a korektně. Tím jsme si tedy potvrdily, že je v silách pedagoga vpravit se po nastudování materiálů do problematiky a předat ji dále. Výuka žáky nadchla a pracovali s velikým nasazením. Výuka na prvním stupni základní školy je často vedena s prvky hry. Většina vytvořených aktivit zcela odpovídá tomuto požadavku. Velmi přirozeně je zajímalo vše nové, kladli dotazy a sdělovali ostatním své nápady. Jako kolektiv se doplňovali a bylo-li jim to zadáno, radili se ve dvojicích. Většinou zadané úkoly vyřešili. Žáci velmi oceňují názornost u podobných jevů, které doposud neznají nebo si je nedovedou představit. Tak například po vyslechnutí netradiční pohádky o Willym Fogovi si v lavicích vyzkoušeli, jak je určitý jev v českém prostředí považován za slušný a po imaginárním skoku do Vietnamu za nezdvořilý. Žáci tím prakticky použili nové informace, které se dozvěděli a reagovali tak na vzniklou situaci. I

takovýmto jednoduchým a zároveň zábavným způsobem došlo k tomu, že děti si při závěrečném shrnutí vybavovaly takto osvojené znalosti mnohem lépe. To samé platí o rozboru pohádky, kdy se děti snažily přijít na správné řešení pokládaných otázek. Velké obliby dosáhla ryze tvořivá aktivita Výroba klobouku Nón lá, která však dětem jistě bude v budoucnu asociovat předcházející aktivity. Uspokojivým poznatkem bylo to, že žáci pracovali až do poslední aktivity, tudíž bez problému překonali časovou náročnost výukového bloku. Dle rozhovoru bylo časové uzpůsobení vyhovující také pro pedagoga.

Velmi důležitým závěrem celého procesu tvorby práce a její uvádění do praxe bylo celkové vyhodnocení, díky kterému jsme mohly posoudit správnost hypotézy. Ověřily jsme, že již žáci prvního stupně základních škol jsou schopni pochopit a následně správně interpretovat fakta a zkušenosti, týkající se vietnamské kultury. Dále jsou schopni analyzovat vztahy mezi prvky vietnamské a české kultury, správně je roztřídit a reagovat na různé situace v multikulturním prostředí. Dokáží formulovat možné příčiny i důsledky těchto situací. Žádoucího zapamatování a využití nově získaných informací jsme dosáhly využitím interaktivních metod, které se osvědčily jako vhodné pro tento způsob výuky. Náš předpoklad, vyřčený na začátku práce ve znění *Je možné a vhodné seznamovat už žáky prvního stupně základních škol s vietnamskou kulturou formou interaktivních metod*, byl potvrzen.

Vietnamské kultuře jistě dnes není věnována zvláštní pozornost při výuce na základních školách. Avšak naši společnost by mohlo velice pozitivně ovlivnit začít rozšiřovat své povědomí o dalších kulturách v období, kdy probíhá socializace nejsilněji, a zamezit tak negativním jevům ve společnosti. Již několik let je realitou to, že nejmladší generace Vietnamců se úspěšně začleňuje do české společnosti. Vietnamští žáci bývají velmi snaživými a pilnými studenty. Vietnamci obecně jsou národem hrdým na svoji bohatou kulturu a i v pozici emigrantů pečují o své tradice a hodnoty, především, co se rodiny týče. Faktem je, že starší a mladší generace se od sebe dost liší, ale pojí je vědomí společného původu, společné etnicity. Sdílením jejich kultury by se mohl spustit přínosný proces, který by seznámil Čechy s aspekty typicky vietnamského života a který by udržoval při životě prvky Vietnamu v České republice.

Použité prameny

- ČÁP, Jan. *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha: Karolinum, 1993. ISBN 80-7066-534-3.
- ŽURIČ, Ladislav. *Úvod do pedagogické psychologie*. 1. vyd. Praha: SPN, 1979. ISBN 80-8537-15-2.
- PAŘÍZEK, Vlastimil. *Učitel a jeho povolání*. 1. vyd. Praha: SPN.
- SLOVÁKOVÁ L.; STRNADOVÁ K.; MALÍKOVÁ K.: *Vietnamská menšina v České republice*, Hradec Králové 2012
- SVOBODOVÁ, R.; *Jak na výukové projekty podle zásad projektového řízení*, PM CONSULTING, s. r. o., Choceň, 2010, ISBN: ISBN 978-82-254-8174-5
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychologie problémového dítěte školního věku*. Praha: Karolinum, 2001. ISBN 80-7184-488-8.
- KOTRBA, Tomáš a Lubor LACINA. *Příručka moderního pedagoga*. Brno: EURION, 2011.
- ČECHOVÁ, Barbara. *Nápadník pro rozvoj klíčových kompetencí ve výuce*. Praha: www.scio.cz, s. r. o.

[online] <http://1.bp.blogspot.com/>-

uOrZtL6tro/T6IJLqY61NI/AAAAAAAAAh0/skt1LSehSsg/s1600/pamp3.jpg [cit. 2012-12-04]

[online] <http://1.bp.blogspot.com/>-

8uOrZtL6tro/T6IJLqY61NI/AAAAAAAAAh0/skt1LSehSsg/s1600/pamp3.jpg [cit. 2012-12-04]

[online] <http://2.bp.blogspot.com/>-

J8KAFTOHvdQ/TdmXr8SAXZI/AAAAAAAAImA/X_tVJjksfo/s400/1E0E797F1DC645BD863D3FF0FBD5F228.jpg [cit. 2012-12-04]

[online] <http://af.2i.cz/fotky/f/29147/cesky-les-3.95615735989E+17.jpg> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://buddhaquotes.tumblr.com/> [cit. 2013-01-07]

[online] <http://cs.wikipedia.org/wiki/K%C5%99%C3%AD%C5%BE> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://cz.tourviet.cz/novinky/2012/11/5/ao-d-i-tradicni-svatecni-saty.html> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://foto.2705.net/fotogalerie/vysocina/32.html> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://foto.mapy.cz/2716-Kostel-v-Dohalicich> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://haloo.webnode.cz/> [cit. 2012-12-19]

[online] <http://historika.fabulator.cz/K%C5%99es%C5%A5anstv%C3%AD.html> [cit. 2013-01-07]

[online] http://i01.i.aliimg.com/photo/v0/112699951/fork_spoon_knife.jpg [cit. 2013-01-07]

[online] <http://images1.tuoi.vn/Tianyong/Cache/Image/70/207070.jpg> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://lite.cojeco.cz/img.php?id=848> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://magazin.ceskenoviny.cz/zpravy/ceskobudejovicky-metropol-zaplnilystovky-orchideji/772378> [cit. 2013-01-07]

[online] <http://media.novinky.cz/093/320934-original1-qhrus.jpg> [cit. 2013-01-07]

[online] <http://nacelnicevelkahuba.blog.cz/1010> [cit. 2013-01-13]

[online] http://nd01.jxs.cz/814/916/cc486c5734_19722748_o2.jp [cit. 2012-12-05]

[online] <http://projevypk.cz/index.php?text=1&id1=7&id2=65&iddoc=72> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://scriptures.ru/india/murtis/buddha2.jpg> [cit. 2013-01-07]

[online] <http://sea.lib.niu.edu/> [cit. 2013-01-13]

[online] <http://sensaklub.vlasta.cz/stastne-jidlo/2012/2/26/clanky/dobroty-z-vietnamu-kuchyne-budoucnosti/> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://vpravo.blog.cz/0711/euro-ne> [cit. 2012-12-04]

[online] http://www.asianventure.com/images/vietnam/vietnam_map.gif [cit. 2012-11-25]

[online] <http://www.cestovatel.cz/clanky/iowa-cesky-narodni-duch/galerie/2-lidove-kroje-1> [cit. 2012-12-04]

[online] http://www.fc-kozlovice.cz/clenska_zakladna.php [cit. 2011-11-29]

[online] <http://www.fotothing.com/photos/54f/54fc235f23e8aacd943ed6c1815de6f6.jpg> [cit. 2012-12-05]

[online] http://www.geocaching.com/seek/cache_details.aspx?guid=10945853-46c5-4cac-92ea-6a5f24c257e9 [cit. 2012-12-04]

[online] <http://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr-vaclav-klaus/zivotopis.shtml> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://www.chakranews.com/sri-lankan-at-risk-of-being-beheaded-for-praying-to-buddha/3035> [cit. 2013-01-07]

[online] <http://www.jvckajetanka.cz/clanky/jazykove-kurzy/vietnamstina/> [cit. 2013-01-13]

[online] http://www.martinkos.estranky.cz/clanky/moderni-gastronomie/ruce_-hulky-a-pribory_.html [cit. 2012-12-04]

[online] <http://www.nase-rodina.cz/article.php?clanek=424> [cit. 2012-11-25]

[online] <http://www.penize.cz/muzeum-bankovek/191644-vietnamsky-dong-500> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://www.penzion-hotel.cz/en/uvod.html> [cit. 2012-12-04]

[online] <http://www.prirodni-matrace.cz/nazory-lekaru/jin-a-jang---taoismus> [cit. 2013-01-07]

[online] <http://www.vietnam.slany.cz/fotogalerie-pondeli-014.html> [cit. 2012-12-04]

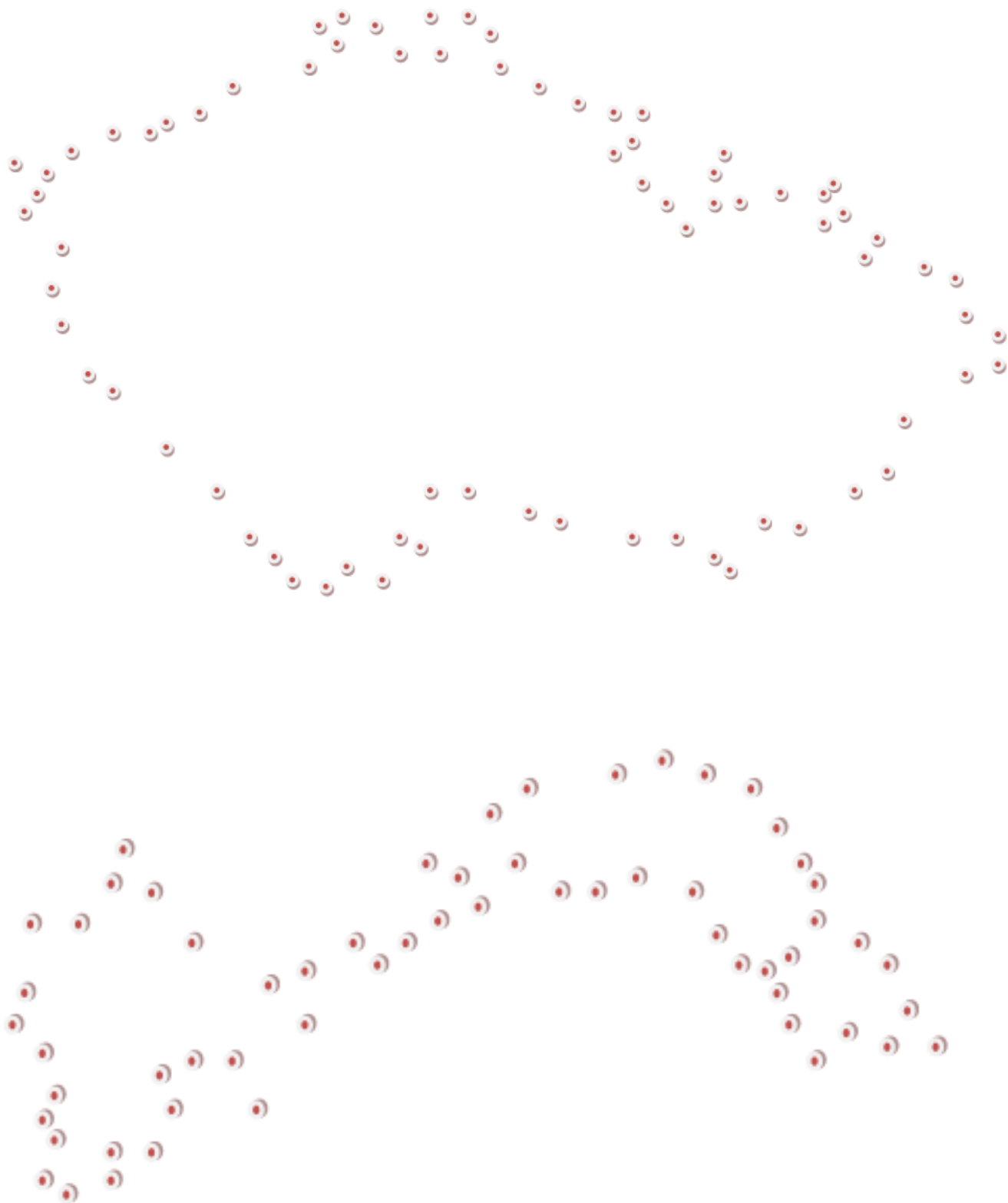
[online] http://zpravy.idnes.cz/pytlaci-zabili-posledniho-nosorozce-javskeho-ve-vietnamu-png-/zahranicni.aspx?c=A111025_152038_zahranicni_abr [cit. 2012-12-19]

Přílohy k aktivitám

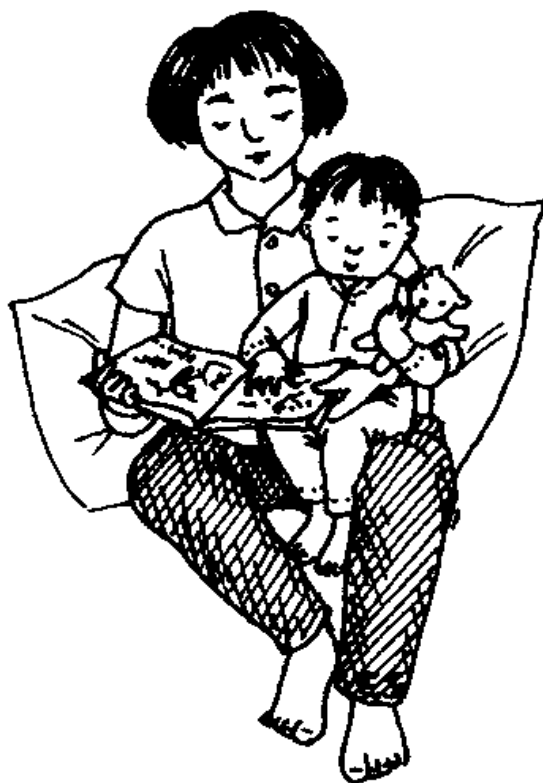
Následující přílohy jsou seřazeny stejným způsobem jako aktivity v tomto dokumentu. Obsahují materiály, které jsou buď potřebné k provedení jednotlivých aktivit, nebo slouží jako zdroj informací pro pedagoga.

Spojovačka

Rozdíly mezi rodinami

Cesta Willyho Foga do Vietnamu

Pohádka k aktivitě Cesta Willyho Foga do Vietnamu

Willy Fog stanul na hranicích Vietnamu a Číny. Teď zbývá dojít ke králi pro kouzelné vietnamské žezlo. Po dlouhé cestě byl však *špinavý*, ale nevadilo mu to a pokračoval v cestě. Obyvatelé Vietnamu se na něj ovšem ošklivě dívali. Nic si z toho nedělal a šel dál. Procházel kolem tržnice hlavního města Hanoje, když v tom najednou ucítil vůni čerstvých ryb. Dostal najednou veliký hlad a vydal se ke stánku s jablky. Slušně poprosil prodavače, jestli by nemohl jedno dostat a *přitom se mu díval upřeně do očí*. To prodavače naštvalo a odmítl mu jablko dát. To je divné, pomyslel si Fog, nevěděl o ničem, co by udělal špatně. Nemeškal však a pokračoval za svým cílem. Jenže v tom narazil na svoji vietnamskou kamarádku, se kterou se seznámil před rokem na jednom výletě. Dívka se jmenovala San a okamžitě se ho začala *vyptávat na rodinu* a na Willyho nemocného bratříčka. Proč je ta San tak upovídaná, když ji Willy upozornil, že spěchá, pomyslel si. Musel ji tedy přerušit, rozloučil se a pospíchal zase dál. Při procházení mezi obchodníky narazil na stánek s drahými látkami. Při prohlížení látek si všiml *dlouhého nehtu na prodavačově malíčku*. Co to asi znamená? Byl sice moc zvědavý, ale nechtěl se již dál ptát. Slunce hodně pálilo a unavený Fog si kýchnul. Hledal po kapsách kapesník, aby se mohl vysmrkat. Když *smrkal*, všimnul si, jak na něho lidé okolo udiveně koukají a povídají si o něm. Musel však spěchat ke králi, aby stihl z Vietnamu odjet před západem slunce. Po třech hodinách konečně stál před královským palácem, kde na něj čekal vládce se žezlem. Willy slušně pozdravil a *natáhl po žezlu ruku*. To však krále velice rozzlobilo a nechtěl Fogovi žezlo dát. William Fog musel v paláci zůstat po další dva dny, než se vydal na zpáteční cestu, protože ho král učil slušným vietnamským mravům.

Teoretický základ

Níže zmiňujeme vybrané jevy, projevy typické pro příslušníky vietnamské národnosti. Jedná se především o zvyklosti, které jsou či nejsou považovány za slušné, a se kterými je dobré být obeznámen.

Do pohádky jsou začleněny pouze vybrané zvyklosti, konkrétně prvních šest: oblékání, pohled do očí, dlouhý nehet, použití kapesníku, stisknutí ruky, podání předmětu. Pro lepší přiblížení a pochopení mravů zde uvádíme jiné důležité zvyklosti vietnamské kultury, které s trochou fantazie lze dále začlenit do pohádky (viz Druhá část teoretického základu). Protože je tento materiál určen pro žáky prvního stupně základní školy, jednotlivé zvyky jsou zde vysvětleny velmi jednoduše.

Oblékání

Je slušné ve Vietnamu chodit čistě oblečený. Vietnamci velice dbají na hygienu těla. Ženy zde téměř nenosí sukně. I národní kroj se skládá z tuniky a volných kalhot.

Pohled do očí

Přímý pohled je nezdvořilý a neslušný, vyjadřuje nadřazenost.

Konverzace

Nezbytnou součástí konverzace po úvodním pozdravu je téma rodina, rodinné zázemí, zdravotní stav přátel a příbuzných. Obecně platí, že v rozhovoru je nutno se vyhnout otevřenému střetu názorů. Hádky jim jsou velice nepříjemné.

Dlouhý nehet

Je to zvyk typický pro určitou skupinu vietnamských obchodníků, kteří si dlouhý nehet nechávají narůst na jednom nebo na obou malíčcích do délky několika centimetrů, což v evropském prostředí působí poněkud netradičně. Měli bychom ale vědět, že v asijském prostředí takto dávali učenci a bohatí obchodníci najevo, že nepotřebují fyzicky pracovat, jednalo se tedy o symbol společenského zařazení.

Použití kapesníku

Smrkání do kapesníku je na veřejnosti neslušné a směšné.

Stisknutí ruky

Podání pravé ruky je provázený i stiskem levé ruky: buď se drží v obou dlaních ruka druhé osoby, nebo se podají obě ruce navzájem, což symbolizuje vzájemnou úctu, naproti tomu podání pouze jedné ruky může být považováno za výraz neúcty.

Podání předmětu

Podává se oběma rukama a je slušné ho přijmout taktéž oběma. Vyjadřuje se tím úcta k protějšku.

Druhá část teoretického základu

Noha přes nohu, hlazení po vlasech

Noha přehozená přes nohu může být vnímána jako projev nadřazenosti, zejména když špička nohy směřuje směrem k partnerovi. Podobně hlazení po vlasech a dotek hlavy jsou obecně považovány za ponižující. U dětí toto privilegium náleží pouze rodičům, od učitelky toto, z našeho hlediska, pozitivně míněné gesto může být vnímáno jako projev opovržení dítětem.

Dotyky na veřejnosti

Mezi přáteli jsou dotyky a objetí zcela běžná, na rozdíl od našeho vnímání je pro Vietnamce líbání na veřejnosti nepřipustné.

Ztráta tváře

Ve vietnamské komunikaci se nesetkáme se zápořem, což souvisí s tím, že v důsledku vlivu konfucianismu a buddhismu zde platí, že nesouhlasit s názorem jiné osoby je nezdvořilé. Na přímou otázku, po níž by měla následovat záporná odpověď, následuje vyhýbavá reakce typu: "musím si to ještě promyslet", "myslíte, že je to tak opravdu?" apod.

Také se v komunikaci používá mnoho zdvořilostních obrátů, abychom ukázali vypravěči, že ho posloucháme.

S tím vším souvisí tzv. ztráta tváře. To je situace, kdy člověk ztrácí svůj obdiv a prestiž u ostatních, např. když je ponížen. Je lépe tedy problémy řešit mezi čtyřma očima, nikoliv před svědky. Považuje se za nemístné někoho veřejně upozornit na jeho

chybu, i když oprávněně. Takové chování je bezohledné a může způsobit "ztrátu tváře" toho, kdo takto jedná.

Ztratit tvář můžeme také, když se přestaneme ovládat a začneme třeba křičet.

Úsměv

Vietnamci se často usmívají, smějí se i nahlas, i v situacích, ve kterých nám připadá, že úsměv není na místě. Na Dálném východě může smích značit stejně jako u nás radost, vtip, veselí. Může ovšem vyjadřovat i postoj posluchače, který něčemu nerozumí, nebo rozpaky. Úsměv provází někdy i zprávy o velmi nepříjemných událostech, smutku, nemoci, což vychází z požadavku slušného chování nezatěžovat svým trápením.

Pokrmy

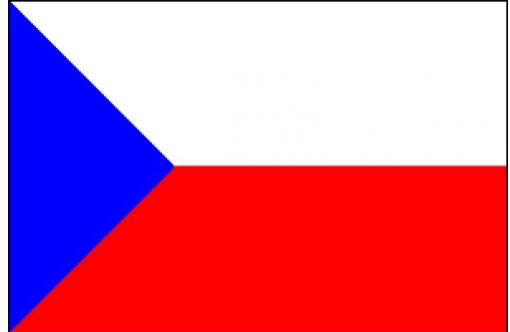
Přípravě jídla věnují velké množství času. Součástí pohoštění je zelený čaj a zákusek. Nepřejí si dobrou chuť, místo toho nejmladší pobídne starší, aby si začali nabírat. Základem pokrmů je rýže, dále maso, ryby, těstoviny, zeleninové přílohy, kandované ovoce a v neposlední řadě polévky, které jsou důležitou součástí potravy, neboť doplňují potřebné tekutiny i minerály a soli, které tělo v tropickém podnebí ztrácí pocením. Proto se polévka konzumuje na závěr jídla. To, že hostům jídlo chutná, dávají najevo mlaskáním a tím, že potřísní ubrus; drobký jídla klidně mohou být i kolem na zemi, nejedná se o společenský prohřešek, spíše naopak. Považuje se za slušné nechat po jídle několik soust rýže v misce na důkaz toho, že jste sytí: pokud host vyjímá misku do posledního zrnka, znamená to, že má ještě hlad a hostitel mu musí předložit další chod nebo alespoň další misku rýže.

Přiřazování obrázků k Vietnamu a ČR

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

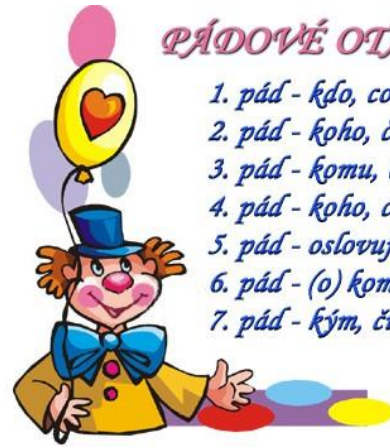
15

**Nam quốc sơn hà nam đế cư
Tiệt nhiên định phận tại thiên thư
Như hà nghịch lỗ lai xâm phạm
Nhữ đẳng hành khanh thú bại hư.**

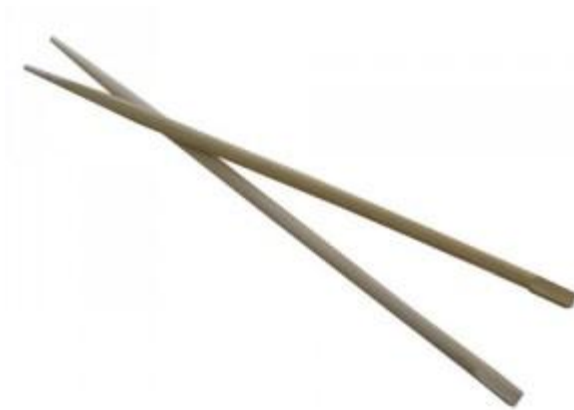
16

PÁDOVÉ OTÁZKY

1. pád - kdo, co?
2. pád - koho, čeho?
3. pád - komu, čemu?
4. pád - koho, co?
5. pád - oslovujeme, voláme
6. pád - (o) kom, (o) čem?
7. pád - kým, čím?

17

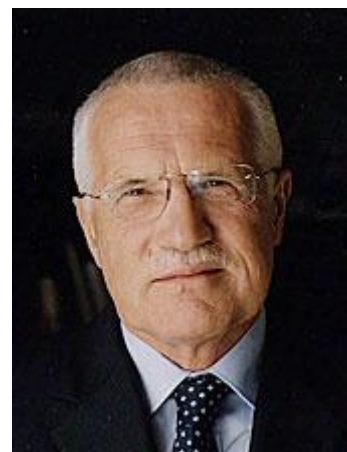
18

19

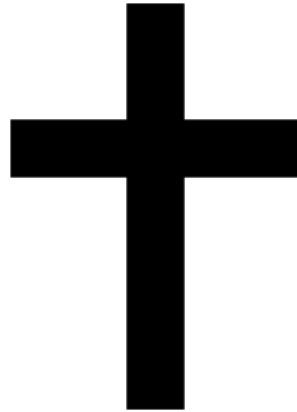
20

21

22

23

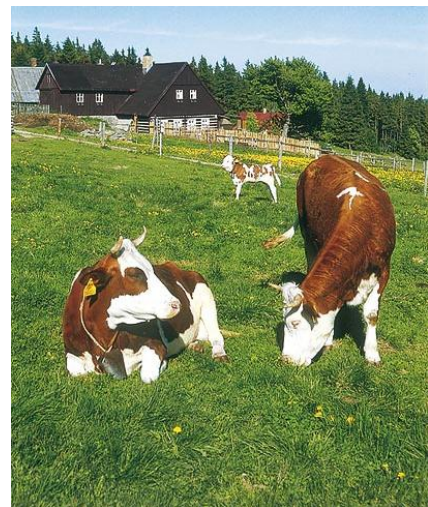
24

25

26

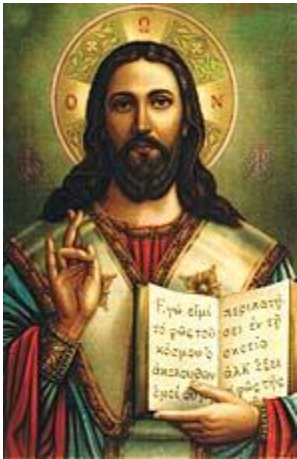

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

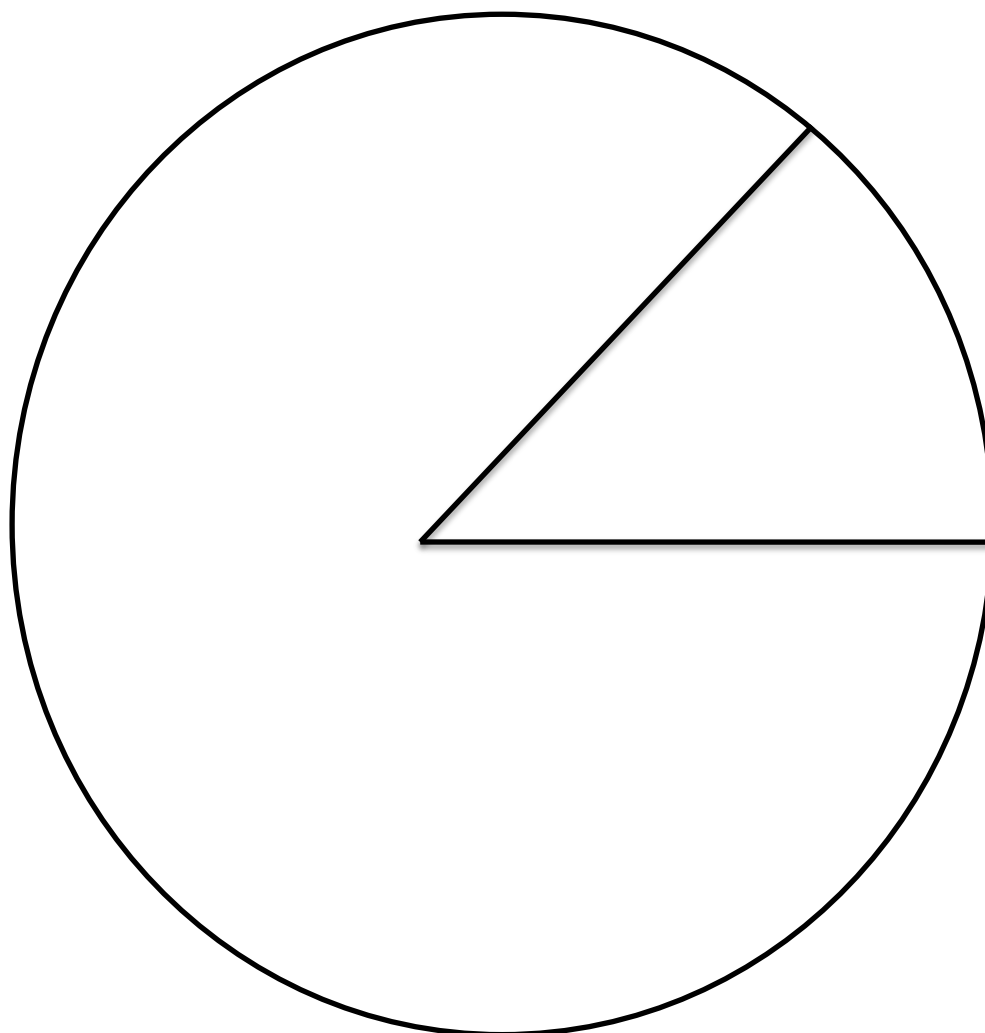

40

- 1 – Vlajka Vietnamské socialistické republiky
- 2 – Vlajka České republiky
- 3 – Typická vietnamská rýžová pole; rýže je nejrozšířenější plodina, podobně jako u nás brambory, obilí nebo kukuřice
- 4 – České pole s bramborami
- 5 – Vietnamský chrám buddhismu, což je nejrozšířenější náboženství ve Vietnamu; velmi charakteristická architektura a tvary oken a střech
- 6 – Klasický novogotický český křesťanský kostel
- 7 – Vietnamská tržnice s potravinami na řece
- 8 – Česká tržnice s potravinami v uzavřeném prostoru
- 9 – Vietnamský pokrm – rýžové nudle, zelenina, mořské plody, jí se hůlkami
- 10 – Česká svíčková
- 11 – Geografická mapa Vietnamu
- 12 – Geografická mapa České republiky
- 13 – Ženský vietnamský národní kroj Ao Dai – dlouhá tunika (často s dlouhými rukávy) a kalhoty se širokými nohavicemi; stále se používá (při tradičním tanci, při nástupu na střední školu, vietnamské letušky)
- 14 – Český tradiční kroj; dnes se už nepoužívá, jen při slavnostech; především na Moravě
- 15 – Vietnamské písmo
- 16 – České písmo
- 17 – Vietnamské hůlky; používají se místo příboru
- 18 – Český příbor
- 19 – Bývalý Vietnamský prezident Nguyễn Minh Triết
- 20 – Český prezident Václav Klaus
- 21 – Symbol jin-jang; souvisí s taoismem, východní vírou. Je to symbol harmonie, muže a ženy, světla a tmy
- 22 – Kříž, symbol křesťanství a Ježíše Krista
- 23 – Tradiční vietnamský kroj Ao Dai (viz 13)
- 24 – Tradiční český kroj (viz 14)
- 25 – Slon, jedno z typických zvířat Vietnamu a jižní Asie
- 26 – Kráva, domácí zvíře, typické pro ČR
- 27 – Budha, představitel a zakladatel buddhismu
- 28 – Ježíš Kristus, ústřední postava křesťanství, nejrozšířenějšího náboženství v ČR
- 29 – Orchidej; ve Vietnamu lze nalézt nejvíce volně rostoucích druhů orchidejí na světě
- 30 – Smetánka lékařská, pampeliška, květina volně rostoucí u nás
- 31 – Subtropický les ve Vietnamu. Stromy vysoké několik desítek metrů, dlouhé plazivé liány,...
- 32 – Český listnatý les mírného pásu
- 33 – Vietnamské děti, mongoloidní rasa
- 34 – Děti europoidní rasy
- 35 – Bojové sporty, velice typické pro východní kultury
- 36 – Fotbal, jeden z nejoblíbenějších sportů v Evropě
- 37 – Dům ve Vietnamu, charakteristická architektura, střechy
- 38 – Novostavba střeoevropského typu
- 39 – Vietnamská bankovka, vietnamský dong
- 40 – Česká storkoruna

Výroba klobouku Nón lá

Teoretická část k aktivitě Výroba klobouku Nón lá

V tropické Asii se nosí různé pokrývky hlavy, ale především jako ochrana proti slunečnímu záření. V celé jihovýchodní části je běžný lehký slaměný klobouk konického tvaru, který má však různé národní odchylky. Trochu jiné tvary mají klobouky v Thajsku, jiné v Laosu, Číně nebo Kambodži. V Japonsku se mu říká sugegasa, v Číně don li. Typický vietnamský klobouk Nón lá je pravidelný špičatý kužel ze slámy, uvnitř vyztužený pevnými rostlinnými vlákny. Díky podbradníku drží na hlavě, aby tak snadno nespádl. Je to univerzální předmět denní potřeby, bez kterého se vietnamské ženy neobejdou. Chrání hlavu před sluncem i deštěm, namočený do vody příjemně chladí a také dobře poslouží jako vějíř. Nosí ho jen ženy, muž by si ho na hlavu nenasadil, snad jen nějaký hodně starý pán.

Nón jsou také praktickým a slušivým doplňkem tradičního ženského vietnamského kroje Ao Dai. Jsou i součástí národního tance žen s klobouky, kde krása a půvab obzvlášť vynikne. Ve Vietnamu jsou tyto typické pokrývky hlavy vidět na každém kroku, jak ve městech, tak na venkově. Jak při práci na rýžových polích, tak na tržnicích, či při sběru vodních šneků, kdy sběračkám vyčnívají z hladiny rybníčků jen hlavy a slaměné konické klobouky. Půvabné klobouky Nón, v nichž Vietnamky i při namáhavé práci vypadají hezky.

Tyto klobouky bývají většinou jednobarevné, ale nemyslete si, že je to tak vždy. Existují i ve zdobených a barevných variantách. Na některé se psaly pomocí stehů dokonce i verše. U nás se tyto klobouky využívají i jako dekorace do asijských restaurací. Působí exoticky a lidem se líbí.

Další přílohy

Zde přikládáme obrazový materiál, který jsme pořídily během praktického provádění našeho výukového bloku v ZŠ Holice.

